

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 20 marca 2014 r.

DPS VII 074-ZG-17/14

o/q

Pan
Szymon Wróbel
Sekretarz Komisji Wspólnej Rządu
i Samorządu Terytorialnego

W nawiązaniu do pisma z dnia 6 marca br., przekazującego projekt Założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw oraz w następstwie ustaleń z posiedzenia Zespołu ds. Zdrowia i Polityki Społecznej uprzejmie informuję, iż zespół po deklaracji uwzględnienia niewielkich korekt, pozytywnie zaopiniował niniejszy projekt, który w załączeniu przesyłam.

Pozwolę sobie również odnieść się do stanowisk samorządów województw małopolskiego, łódzkiego, śląskiego i zachodniopomorskiego, które zgłosiły uwagi do treści przedmiotowego dokumentu.

Na wstępie pragnę podkreślić, że Założenia zmian do ustawy o pomocy społecznej ograniczają się jedynie do nowelizacji obecnie obowiązujących przepisów, co w praktyce oznacza, iż część rozwiązań prawnych, które nie zostały ujęte w przedłożonym dokumencie będzie nadal obowiązywała. Stąd części uwag wyżej wymienionych samorządów okazuje się być bezzasadna. Dotyczy to np. zastrzeżeń w zakresie likwidacji niektórych świadczeń pieniężnych (zasilków celowych czy też specjalnych celowych).

Odnosząc się do uwag szczegółowych, omówię je według województw wskazując w pierwszej kolejności te, które zostały lub zostaną uwzględnione.

Województwo Małopolskie

Uwaga trzecia zgłoszona przez Samorząd Województwa Małopolskiego została uwzględniona i naniesiona na tekst dokumentu.

Uwaga dotycząca założenia 4 w części wykorzystywania zasobów majątkowych osób kierowanych do domów pomocy społecznej jest jak najbardziej zasadna. Projektowane zmiany muszą przewidywać przepisy zabezpieczające, które z praktyki wyeliminują zagrożenia pozostawiania osób starszych bez opieki ze strony najbliższych bądź sprawowania iluzorycznej opieki, w której nadrzędną wartością jest ochrona zasobów majątkowych. Zabezpieczenie takie znajdzie swoje odzwierciedlenie w przepisach zmian do ustawy.

Zastrzeżenie zawarte w uwadze nr 1 dotyczące wykonywania usług przez podmioty niepubliczne w sytuacji uwzględniania najniższej ceny wydaje się nieuzasadnione ze względu na fakt, iż w przedłożonych Założeniach proponuje się tryb ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie przed trybem zamówień publicznych, co powinno ograniczyć wybór najtańszych usług i spowodować podniesienie ich jakości.

Natomiast w kwestii funkcjonowania zbyt małej liczby pracowników socjalnych, szczególnie w małych gminach, którą podniesiono w uwadze nr 2 należy zwrócić uwagę, iż Założenia przewidują okres przejściowy dochodzenia do nowych parametrów wskaźnikowych.

Województwo Łódzkie

Uwaga pierwsza odnosząca się do nowych form wsparcia i rozdzielenia działań asystenta rodziny i asystenta socjalnego jest materią ustawy. Rozdział, o którym mowa w uwadze zostanie rozpisany w trakcie opracowywania przepisów projektu nowelizacji ustawy.

Teza zawarta w uwadze drugiej jest prawdziwa, ponieważ w efekcie wprowadzonych zmian w niektórych ośrodkach pomocy społecznej będzie konieczne zatrudnienie większej liczby pracowników socjalnych, niż to ma miejsce obecnie. W ocenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest to konieczne ze względu na słabą skuteczność działań szczególnie małych ośrodków o niewielkiej liczbie zatrudnionych pracowników. Założenia przewidują jednak okres przejściowy dochodzenia do nowych parametrów wskaźnikowych.

Kwestie podniesione w kolejnej uwadze dotyczące doprecyzowania grup osób wymagających wsparcia zostaną uregulowane w przepisach zmian do ustawy.

Uwaga dotycząca sąsiedzkich usług opiekuńczych została uwzględniona i stosowne korekty zostały wprowadzone do tekstu dokumentu.

Nie podzielam natomiast poglądu związanego z obniżeniem dostępności do świadczeń z pomocy społecznej osób z obszarów wiejskich w związku z projektowanymi zmianami. Prowadzone analizy wskazują, że brak działań profilaktycznych, aktywizujących, mobilizujących różne służby do współdziałania wpływa na ograniczenie zakresu usług właśnie na terenach wiejskich. Wykorzystanie potencjału lokalnego w szeroko pojętym obszarze polityki społecznej może właśnie wpłynąć na poprawę dostępności do różnego rodzaju usług.

Uwaga dotycząca współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi wszystkich szczebli samorządu terytorialnego znajdzie swój wyraz w tekście nowelizacji ustawy o pomocy społecznej.

W części dotyczącej uwagi w zakresie powstawania kas wsparcia dochodowego w gminach i powiatach należy podkreślić, iż propozycja ta ma charakter fakultatywny i po stronie gminy lub powiatu będzie decyzja w jaki sposób rozdzielić kompetencje między poszczególne jednostki.

Jeśli chodzi o kształcenie w obszarze nowych specjalności zawodowych pracowników socjalnych nie przewiduje się innego trybu, niż ten, który obowiązuje w obecnej chwili. A zatem podmiot, który spełnia wymogi formalne uzyskuje zgodę Ministra i prowadzi specjalizację w zawodzie pracownika socjalnego. Zaproponowane w Założeniach nowe specjalności znajdą swoje odzwierciedlenie w programie kształcenia i podnoszenia kwalifikacji.

Województwo Śląskie.

Zdefiniowanie form i charakteru usług aktywizujących adresowanych do osób pozostających bez zatrudnienia to materia projektu nowelizacji ustawy o pomocy społecznej. Ponadto nowa perspektywa finansowa EFS-u 2014 - 2020 przewiduje zabezpieczenie możliwości korzystania ze zwiększonych środków finansowych przez pomoc społeczną, a także przewiduje się uproszczenie procedur aplikacyjnych, co przyczyni się do łatwiejszego wdrożenia proponowanych rozwiązań.

Uwaga dotycząca wprowadzenia do systemu pomocy społecznej niepublicznych podmiotów wykonujących na zlecenie gminy usług socjalnych wynika z mojej ocenie z niezrozumienia intencji projektodawców, ponieważ pracownicy socjalni w myśl Założeń pozostają w ośrodkach pomocy społecznej i wykonują pracę socjalną na rzecz pomocy społecznej. Agencje Usług Socjalnych natomiast będą mogły zatrudniać pracowników

socjalnych, którzy świadczyć będą pracą socjalną, to na rzecz innych instytucji, np. ochrony zdrowia, edukacji, służb więziennych, etc.

W kwestii wątpliwości związanych z efektywnością kontraktu socjalnego należy zauważyć, iż kontrakt socjalny przewidywany jest dla osób rokujących wyjście z kręgu biorców świadczeń pomocy społecznej. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej podziela wyrażony w uwadze dotyczącej roli świadczeń pomocy społecznej pogląd, iż muszą one opierać się m.in. na konstytucyjnej zasadzie pomocniczości państwa i nie mogą demotywować osoby wymagającej wsparcia. Takie przesłanie wyraźnie zostanie wyartykułowane w przepisach zmian do ustawy.

Województwo Zachodniopomorskie

Uwaga dotycząca minimalnego dochodu socjalnego oraz zapisu mówiącego o pomocy rzeczowej w sytuacji nie współpracowania z pracownikiem socjalnym została przyjęta w trakcie modyfikacji tekstu Założeń. Uwagi dotyczące listy świadczeń pieniężnych odnoszą się do świadczeń, które nie podlegają zmianie. Natomiast w kwestii wewnętrznej struktury organizacyjnej należy przyjąć analogiczne wyjaśnienia, jak w przypadku uwag Województwa Śląskiego omówionych wyżej.

Trudno się jednak zgodzić ze stanowiskiem Województwa Zachodniopomorskiego w kwestii diagnozy i monitoringu sytuacji społecznej jako działań wykraczających poza kompetencje ośrodka pomocy społecznej.

Podobnie nie podzielam poglądu, iż w efekcie wprowadzonych zmian zmniejszy się rola powiatu w realizacji zadań pomocy społecznej, ponieważ obecne zadania będą nadal materia obowiązuje ustawy o pomocy społecznej (np. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu, doradztwo merytoryczne dla pracowników i kierowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.) – Założenia obejmują tylko zmiany do ustawy, co wyjaśniono na wstępie.

W ramach projektowanych zmian należy zauważyć, iż przewiduje się rozwiązania sprzyjające zmniejszeniu obciążeń pracowników socjalnych czynnościami administracyjnymi, w tym również weryfikację treści rodzinnego wywiadu środowiskowego. Natomiast odnosząc się uwagi 2.4 wyjaśniam, iż z projektu Założeń zniknęły zapisy dotyczące wprowadzenia usług elektronicznych w pomocy społecznej, ponieważ zmiany te są procedowane odrębną ścieżką legislacyjną w ramach nowelizacji ustawy o wspieraniu

rodziny i pieczy zastępczej i zmianie niektórych innych ustaw. Pozostałe propozycje Województwa Zachodniopomorskiego odnoszą się do materii projektu ustawy.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę o przyjęcie wyjaśnień i omówienie treści dokumentu na najbliższym posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

MINISTER
z up.
Elżbieta Świdwińska
Podsekretarz Stanu

